

Sofia Vikman kok ym.

Kirjallinen kysymys suomalaisten turvallisuuden takaamisesta ja terrorismin torjunnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Irakin ja Syyrian konfliktialueelta palaavien aikuisten on todettu todennäköisesti lisäävän Suomeen kohdistuvan terrorismin uhkaa. Suojelupoliisi on aiemmin todennut, että Suomeen palatesaan "naiset todennäköisesti tulevat jatkamaan terroristia toimintaa, verkostoituvat keskenään ja integroituvat jälleen kotimaisiin jihadistisiin verkostoihin".

Suomalaisviranomaiset ovat 20.12. pääministeri Sanna Marinin hallituksen päätöksiin perustuen lennättäneet kaksi al-Holin leirillä ollutta naista ja kuusi lasta Suomeen. Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun ulkoministeriö on hakenut Syyriasta myös aikuisia, ei vain lapsia. Tätä ennen ulkoministeriö on hakenut al-Holista kaksi orvoksi jäänyttä lasta. Muut al-Holista tähän mennessä Suomeen palanneet naiset ja lapset ovat ilmeisesti panneet leiriltä omin avuin.

Kokoomus linjasi jo vuosi sitten, että lapsia pitää auttaa. Aikuisia Suomella ei ole velvollisuutta hakea takaisin Suomeen. Aikuiset ovat vapaaehtoisesti lähteneet rakentamaan Isisin kalifaattia, joka polki julmasti ihmisoikeuksia ja syyllistyi hirmutekoihin. Kokoomus olisi hakenut ratkaisua, jossa lapset olisi voitu ottaa huostaan. Syyriassa vallinneista vaihtoehdoista lasten kotiuttamiseen liittyen ei ole varmaa tietoa.

Se kuitenkin tiedetään varmasti, että äitejä ja lapsia on nyt Suomessa. Hallituksen sekä viranomaisten on huolehdittava lasten saamisesta avun ja lastensuojelutoimenpiteiden piiriin. Aikuiset on saatettava rikosvastuun piiriin.

Hallituksella on vastuu siitä, että terroristiseen toimintaan mahdollisesti osallistuneiden naisten tuominen Suomeen ei vaaranna suomalaisten turvallisuutta.

Hallituksen vastuulla on kyetä takaamaan suomalaisten turvallisuus. Al-Holin mahdolliset palajat ovat olleet tapetilla jo reilusti yli vuoden. Hallituksella on ollut aikaa valmistautua ja laittaa lainsäädäntö ja viranomaisten toimivaltuudet kuntoon. Teot puuttuvat yhä.

Turvallisuudesta vastaavien viranomaisten riittävästä resursseista ja toimivaltuuksista on huolehdittava sekä lastensuojelun toimintakyky varmistettava.

Al-Holista kotiutettujen aikuisten saaminen rikosvastuun piiriin on epävarmaa. Aikaisemmin al-Holista omatoimisesti palanneiden aikuisten kohdalla tilanne on julkisuudessa olleiden tietojen

Kirjallinen kysymys KK 965/2020 vp

mukaan se, ettei rikosepäilyn kynnys ole ylittynyt vielä kenenkään osalta. Näytön keräämiseen liittyy ongelmia. Esimerkiksi nykyisen matkustamista terrorismirikoksen tekemistä varten koskevan kriminalisoinnin käytännön soveltuvuutta heikentää se, että terroristista tarkoitusta voi olla vaikeaa näyttää toteen.

Kokoomus on esittänyt tähän ratkaisuksi, että Suomesta sotatoimialueelle matkustaminen kriminalisoidaan. Näin tuomitsemisen piiriin saadaan yhä useampi tapaus, jossa on tosiasiallisesti kyse matkustamisesta terrorismirikoksen tekemistä varten. Sotatoimialueella tarkoitettaisiin aluetta, jolla käydään sotaa tai jota pidetään terroristijärjestön hallussa olevana alueena. Kriminalisointiin tehtäisiin lainvalmistelussa tarpeellisiksi katsottavat poikkeukset, jotka koskisivat muun muassa suomalaisen viranomaisen matkustamista ja sellaisen kansainvälisen järjestön, jossa Suomi on jäsenenä, tiedotusvälineen tai humanitaarista apua antavan järjestön toimeksiannosta tapahtuvaa matkustamista sotatoimialueelle.

Lisäksi kokoomus on esittänyt terrorismilainsäädännön tuomista 2020-luvulle muun muassa siten, että terrorismijärjestöön kuuluminen kriminalisoidaan ja terrorismiin liittyviä rangaistuksia kovennetaan kautta linjan vastaamaan muiden Pohjoismaiden rangaistustasoa. Kansalaisuuden peruminen ulkomailla aseelliseen terroristiryhmän tai vastaavan toimintaan osallistuvan kaksoiskansalaisen kohdalla on mahdollistettava Tanskan mallin mukaisesti.

Marinin hallitus linjasi osana joulukuun 2019 al-Hol-periaatepäätöstä arvioivansa tarpeet ja tekensä tarvittavat korjaukset terrorismia koskevaan lainsäädäntöön. Nyt vuosi linjauksen jälkeen esitys on edelleen valmistelussa. Aikaa on jo tuhlatu liian kauan. Kokoomuksen esitykset ovat hallituksen vapaasti käytettävissä.

Myös lastensuojelun toimintakyky on varmistettava. Viime viikkoina Suomessa on käyty keskustelua puutteista lastensuojelusta vastaavien viranomaisten toimivaltuuksissa. Viranomaiset ovat tuoneet esiin, että heillä ei ole esimerkiksi riittäviä välineitä estää alaikäisen nuoren poistuminen sijoituspaikastaan omille teilleen. Vaikka nämä aiemmat viranomaisten lausunnot eivät liity konfliktialueilta palaaviin vaan yleisesti lastensuojelun tilanteeseen, on ne otettava huomioon arvioitaessa lainsäädännön muutostarpeita ja lastensuojelun kykyä ja valmiutta huolehtia Syyriasta palanneista lapsista. Viranomaiset tarvitsevat riittävät resurssit ja toimivaltuudet, jotta lapsia pystytään auttamaan irti radikalisoitumisesta.

Suojelupoliisin mukaan merkittävimmän terrorismin uhan Suomessa muodostavat yksittäiset toimijat tai pienryhmät, jotka saavat motivaationsa radikaali-islamistisesta propagandasta tai terroristijärjestöjen kehotuksista. Syrjäytyminen ja yksinäisyys ovat radikalisoitumisen polttoainetta.

Suomalaisten turvallisuudesta ei voida tinkiä. Terrorismin uhasta puhuminen ei riitä, vaan siihen on vastattava konkreettisin teoin. Kaikki käytettävissä olevat keinot on otettava käyttöön.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 965/2020 vp

Miten hallitus varmistaa, että suomalaisten turvallisuus ei vaarannu, kun Isisin kalifaattia rakentamaan lähteneitä aikuisia on haettu Suomeen ja

mihin toimiin hallitus ryhtyy, jotta viranomaisten, kuten poliisin, Suojelupoliisin ja lasten-suojelun, riittävät toimivaltuudet ja resurssit varmistetaan?

Helsingissä 21.12.2020

Sofia Vikman kok

Mia Laiho kok

Marko Kilpi kok

Sari Sarkomaa kok

Petteri Orpo kok

Sari Multala kok

Arto Satonen kok